

ԲՈՒԺՈՒԵԼՈՒ ԿԱՐՕՏ

Բ.

Առաջին յօդուածով մը ջանացինք հաստատել, թէ հայկական դատը չէ կորսուած, եթէ հայութիւնը յաջողի յառաջիկային ձեռքադառնալ մեր մէջ գոյութիւն ունեցող բոլոր քննադատական տարրերէն, եթէ երբէք առնք չզգաստուան, անցեալէն խրատուած:

Յեղափոխական ու դատադատական միջոցներու ժամանակը վաղուց անցած է: Այդ միջոցներու կիրարկումով կարելի չէ այս ազգին իրաւանց տիրացումին համար որեւէ օգտակար քայլ մը առնել: Անոնք որ յեղափոխական գրութիւնը կ'ընթացնեն, ամենամեծ սխալ մըն է որ կ'գործեն, միեւնոյն ժամանակ վտանգելով ազգին ապագան և ամեն յոյսերը: Յեղափոխութիւն որո՞ւ գէտ: Անցեալի մէջ մեր յեղափոխական կուսակցութիւնները թերեւ կրնային արդարաւնայ, որովհետեւ թրքական բռնակալ ռէժիմին դէմ էր իրենց պայքարը, որ ազգայն ըսենք անցողակի, ամենավտանգ արդիւնքներու յանգեցաւ և ազգին փնտցումին սահայելական ծրագրին յղացման մասամբ գրգռեալ եղաւ, ինքիստական ջոխիքին հողմէ: Ներկայ պայմաններուն մէջ ուրիշ, որեւէ յեղափոխական շարժում բացարձակ յիմարութիւն մը պիտի ըլլար, և հայ ազգին՝ օտարներու առջև բոլորովին վարկաբեկուելուն պատճառ պիտի դառնար:

Բաց առախ՝ որո՞ւ գէտ պիտի կրնայինք յեղափոխութիւն ընել, օտար պետութեանց, թէ՛ Ռուսիոյ գէտ: Մնաց որ՝ ամբողջ հայութիւնը պիտի ծառանար այդ տեսակ ուղղութեան մը գէտ, եթէ երբէք այդպիսի քայլ մը առնելու հակամիտները ցոյց տային մեր այն կուսակցութիւնները՝ որոնք ցայսօր չեն մերկացած իրենց յեղափոխական պիտակէն:

Այս պահուս Գոթերէի մէջ Հ. Յ. Դաւանկցութեան համագումարը նիստ կը կազմէ, կամ նիստերը կ'ընդունէ: Պաշտօնի նիստ մը՝ որ երբէք իրաւունք չունի գաղտնի ըլլալու, եթէ այդ կազմակերպութիւնը իրեն կուսակցութիւն մը կ'ներկայանայ ազգին առջև:

Այդ համագումարը կրնայ իր նիստերը շարունակել և իր որոշումները տալ, անոնք չեն կրնար հետաքրքրել ժողովուրդը և պէտք չէ որ հետաքրքրուի, իբրեւ կազմակերպութեան մը ներքին գործ: Սակայն միւս կողմէ պէտք չէ երբէք անտարբեր մնալ իր ազգայն մասին, որ շատ ծանրակշիռ շրջան մը կ'անցնէ և այժմէն իր պաշտօնական վերին մարմինները պէտք են միջոցներ ձեռք առնել, հայկական դատը իր օրինական և իրաւական ուղղութեան մէջ գնելու համար:

Այս վճռական քայլը առնելու համար, պէտք չէ դանդաղին մեր ներկայացուցչական վերին մարմինները և ամեն բան թողուն ամենամիջոցին վայրկեանին:

Նախազգուշական ամեն տեսակ միջոցներ, ամեն տեսակ յարմար գործունէութիւններ զծնելու և որոշուելու են, ի հարկին գործադրուելու համար, որպէսզի նորագոյն կամ անակնկալ խոչընդոտի մը չհանդիպին, խնդրոյն ամենէն փափուկ վայրկեաններուն:

Հոս՝ փակագծի մը մէջ պէտք է որոշակի ու վճիռ կերպով պարզենք ամեն բան:

Բարեկի Ազգային Գաղութարկութիւնը, որ այսօր Թրքահայոց և Արաւսահմանի հայոց ներկայացուցիչ մարմինը կ'համարուի օտար պետութեանց առջև, կարեւոր է որ աւելի կամք ու վճռականութիւն գնէ իր գործելու եղանակին մէջ:

Կրնայ պատահիլ, և շատ ալ հաւանական է, որ վաղը մեր յեղափոխական կազմակերպութիւնները կրկին տապաւնէ ինչին և ըստ անցեալին միջամուխ ըլլալ ուղին ազգային այս փափուկ վայրկեաններուն: Հարկ անհրաժեշտ է որ չէզոքացուին անոնք և այդ ընելու համար պէտք է կամք ու վճռականութիւն:

Ազգ. Գաղութարկութիւնը կ'պարտաւորուի, ամեն պատահականութեանց առջև կազմ ու պատրաստ դանդաղելու համար, չընթերցալանով մը ծանուցանել բոլոր օտար մեծ ու փոքր պետութեանց թէ՛ ազգին միակ ներկայացուցիչ մարմինն ինքն է և իրմէ զատ Պաշտօնակ. կամ Հնչակ. կուսակցութիւնները որեւէ իրաւունք մը չունին, յանուն ազգին խօսելու կամ գործելու, թէ անոնք կ'ներկայացնեն հայութեան ամենամիջոցին մէջ հաստատու իբրեւ ընկերակցական կուսակցութիւններ, որոնց սկզբունքներուն և վարդապետութիւններուն երբէք համակարծիք չէ գտնուած հայ ժողովուրդը:

Այս կարեւոր քայլը առնելու են մեր պաշտօնական մարմինները, եթէ ապագային չեն ուզեր զոյլալ և անակնկալներու առջև գտնուիլ: Ունենալու են այս վճռականութիւնը՝ եթէ չեն ուզեր ազգին առջև պատասխանատուութիւն ստանան:

Եւ ինչո՞ւ ամեն ժամանակեւ աւելի այսօր ընելու են այդ տեսակ դիմում մը, շատ պարզ է ու որոշ պատասխանը:

Մեր այդ կուսակցութիւնները մինչև այսօր փորձերով և ապացոյցներով ցոյց տուին թէ անուղղայ են և անուղղայ պիտի մնան և թէ չեն կրնար անկեղծ ըլլալ և իրապէս սրտացալ հայեր, արդ՝ երբ անցեալին մէջ տիրապետող դիրք մը բռնեցին և ամեն տեսակ թելադրութիւն ու քննադատութիւն դաւաճան բառով որակեցին, փեր իշխանութեան զուլի գտնուելով՝ ամեն տեսակ դիրքութիւն ունէին իրենց շարքերը պահելու և պահպանելու և արեւմտահայութիւնը նկատած էին իբրեւ կաթնոտ կով մը միայն, այժմ որ այլևս կործնուցած են անցեալի շինովի և անկայուն այդ տիրամուրթեան ներկայացուցած բոլոր առաւելութիւնները, բնական է որ չպիտի ուզեն բոլորովին մեկուսանալ:

Եւ զերծ մնալու համար մեկուսացումէ, ամեն ճիշդ ի գործ պիտի գնեն որպէսզի ուղղակի կամ անուղղակի մասնակցին հայկական խնդրոյն ստանալիք յառաջիկայի փուլերուն, որպէսզի յաջողին պահել ու պահպանել ոչ միայն իրենց պետութեւ հեղինակութիւնը, այլ նաեւ այն բոլոր շարքերը, որոնք յեղափոխականութիւնը արհեստ ըրած՝ ցարդ անոր շնորհիւ ստան ու կ'յառաջագրեն սեանիլ, շնորհիւ իրենց պատկանած կազմակերպութեան նիւթական օժանդակութեան:

Արդ՝ փակագիծը գոցելով՝ անգամ մըն ալ հարկ կ'համարինք նշել ու շնորհել, որ յառաջիկային հայկական դատի նկատմամբ երբէք յոռետես ըլլալու չենք, երբ գիտնանք մեր իրաւունքները պաշտպանելու համար միակ ճակատով մը ներկայանալ և իսկապէս մերժել օտարութիւն և ազգաշնորհ սկզբունքներով շարախուսած այն բոլոր կուսակցութիւնները, որոնք շատ աւելի վտանգաւոր ու քննադատելի են, իբրեւ հայութեան ներքին թշնամիներ:

Հ. Մ.

ՎԵՐՋԻՆ ԺԱՄ

Պատգմական Զեկոյց

8 Մայիս 1921

ԻԶՄԻԹԻ ԶԱԿԱՏ.— Թշնամի գործողութիւն մը ցիր ու ցան եղաւ մեր դօրաց կողմէ:

ՀԻՒՄ. ԶԱԿԱՏ.— Հանդարտութիւն կը տիրէ: Մեր Քեթուութի ուժը յարձակած ըլլալով թշնամի ուժի մը վրայ, զայն ցրուած էր: Թշնամիին կորուստներն են, 15 հոգի պատերազմելու անկարող, և 12 դերի:

ՀԱՐ. ԶԱԿԱՏ.— Կարեւոր ունէ բան չկայ:

Փոքր-Ասիոյ Բանակի Հրամանատար

ԶՕՐ. ԱՆ. ԲԱՐՈՒԼԱՍ

ՀԵԼԼԷՆ ՆԱԽԱՐԱՐՍԵ ԽՈՐՀՈՒՐԴԸ

Կիրակի իրիկուն, վարչապետ Մ. Կուսարիսի վերադարձէն յետոյ, Հելլէն Նախարարաց Խորհուրդը երկար նիստ մը գումարած է Աթէնքի մէջ: Օտար նաւերու քննութեան, Ալլանիոյ և փոխանակազրկելու խնդիրները, բազմաթիւ վեճաբանութեանց առարկայ եղած են:

Որոշուած է որ՝ Ազգ. Ժողովին ոչնչացումէն վերակառման նիստին՝ որ տեղի պիտի ունենայ Հինգշաբթի օր (վաղը), վարչապետ Մ. Կուսարիս յայտարարութիւններ ընէ զինուորական կացութեան և առհասարակ արտաքին քաղաքականութեան վրայ:

ԱԼՊԱՆԻՍ ԻՏԱԼՅՈՒՆ ԻՇԽԱՆՄԱՆ ԿՈՒԶԷ

Հռոմէն կը հաղորդեն որ՝ իտալական կառավարութիւնը մերժողական պատասխան տուած է՝ Ալլանիոյ խնդրանքին, իր գահուն վրայ իտալացի իշխան մը անուանելու համար:

ՄԻԱԼ ԼՈՒՐ ՄԻ

Վարչապետ Մ. Կուսարիս լացէ ի լաց կը հերքէ այն լուրը թէ՛ Նախարարական տաղնայ յառաջ եկած ըլլայ Յունաստանի մէջ և կը յայտարարէ որ՝ բոլոր այդ զրոյցները շարամառութեան աղբիւնք են:

ՄԱԿԵԴՈՆԻՍ ԸՆՀ. ԿՍՈՒՎԱՐԻՉԸ

Առջի առաւօտ, Մ. Կուսարիսի նկատմամբ և Թագաւորին առջև Մ. Ալէքսանդրօս ըրած է սովորական երգումը, իբրեւ անպաշտօն Նախարար և Մակեդոնիոյ ընդհանուր կառավարիչ:

ԿՈՒՆԱՐԻՍ ԹԱԳԱՒՈՐԻՆ ՄՕՏ

Հելլէն Նախարարապետը Մ. Կուսարիս ունեցողութեան մը ընդունուած է Ն. Վ. Դոսթաւթի թագաւորին կողմէ, որուն հաղորդած է ճակատի կացութեան վրայ տեղեկութիւններ: Վեհապետը խիստ զոհ մնացած է իր վարչապետին բացատրութիւններէն:

ԹՈՒՐԿ ՆԱԽԿԻՆ ՆԱԽԱՐԱՐԻ ՄԸ ՅՕԴՈՒԱԾԸ

Հռոմէն կը հաղորդեն թէ, «Թրիպլինա» թերթը կը հրատարակէ Թուրքիոյ Նախորդ ներքին գործոց Նախարար՝ Ալի Քէմալի մէջ յօդուածը, որով այս վերջինը խիստ յոռետես կերպով փարտայայտուի Քէմալական շարժման արդիւնքներուն վրայ:

ԱՐԵՎԵԼԵԱՆ ՀԱՐՑԻՆ ՇՈՒՐՁ

Վերջին ժամուն Հռոմէն ստացուած հետադրի մը համաձայն «Թրիպլինա» Հոնտոնէ տեղեկացած է թէ Մեծն Բրիտանիոյ վարչապետը Մ. Լոյս Ժօրճ և Իտալիոյ արտաքին գործոց Նախարար՝ Գոմա Սֆօրցա երկար խորհրդակցութիւն մը ունեցած են Արեւելեան հարցին շուրջ:

ԶԷՅԹՈՒՆԻ ՎԻՃԱԿԸ

Մարաշի Թուրքերու թելադրութեամբ հայերէ կազմուած պատուիրակութիւն մը կը զրկուի Զէյթուն, ոչ միայն անոնց թելադրելու համար, որ անձնատուր ըլլան, այլ նաեւ որպէսզի ճանապարհներու շինութեան համար, իրենց երիտասարդ աշխատակողները արամազրեն: Ասիկա կը մերժուի: Ասոր վրայ Գըլըն Ալի փաշա իր գործառնակով յարձակում կը գործէ Զէյթունի վրայ, արդիւնքի մասին թէ՛ վերջնական լուրեր չկան: Հ. Ջ.

ԼՈՒՐԵՐ ՄԱՐԱՇԷ

Մարաշի մէջ զին. կազմակերպութեան մը համաձայն տեղագրին գործունէութիւն կը կատարուի Քէմալականներու կողմէ:

Շրջակայ գիւղերէն և ներքին գաւառներէն գրեթէ ամեն օր 14—40 տարեկան մարդոց խումբեր կուգան Մարաշ մարզուելու համար: Անոնք այնքան շատ են որ Ամերիկեան Միսիոնարներու շէնքերուն մէջ տեղաւորուելու համար 6 օր պայմանաժամ տուած են պարզելու զանոնք, այլապէս բռնի կերպով պիտի գրաւուին: (Հ. Ջ.)

ՃԱՐՈՆԻ ԴԱՎԱՐՈՒՄՆԵՐԸ

Ճարոնի գահաժառանգը ամսոյ վեցին կ'ապառուէր Անգլիոյ ջուրերուն մէջ: Յաճախեալու Նաւարածին մը ի դիմաց պիտի երթայ, իրեն ըլլալիք ընդունելութիւնը պաշտօնական հանդամանք մը պիտի ունենայ: Պահաժառանգը Թագաւորին կողմէ պիտի հիւրընկալուի և արտ. գործոց Նախարար Լորտ Փրըզըն հացկերոյթ մը պիտի տայ ի պատիւ իրեն:

ՆԱԲՈԼԵՕՆԻ ՄԱՀՈՒԱՆ ՀԱՐԻՐԱՄԵԱԿԸ

Աթէնքէն կը ծանուցուի որ՝ Հելլէն արտաքին գործոց Նախարար Մ. Պալթաքի, Մարաշիս Զօշի հետադիր մը ուղղած է, Նաբօլէօն Ա. Կոյսեր մահուան հարիւրերորդ տարեդարձին առիթով:

ԱՄԵՐԻԿԵԱՆ ՀՈԳԱՏԱՐՈՒԹԻՒՆ

Աթէնք 10 Մայիս.— Լօնտոնէն կը հեռագրեն թէ՛ Ուաշինկթընէ հասած տեղեկութիւնները համեմատ Մը. Հարտիկ պիտի ընդունի Հայաստանի հոգաարութիւնը:

ՌՈՒՄԷՆ ԾԱՆՈՒՑԱԳԻՐ ՄԸ ՊՈՒԼԿԱՐԻՈՑ

Պուրէշէնկը հաղորդուի որ՝ Ռուսիէն «Տաշիա» թերթին համեմատ, կառավարութիւնը ծանուցագիր մը գրկած է Պուլկարիոյ՝ ուսմէն հողամասերուն մէջ հար. Տօպրուհայի սահմանագլուխին վրայ կատարուած հրոսակային յանձնարարի արշաւանքներուն մասին:

Ռուսիէն կառավարութիւնը լուրջ միջոցներ ձեռք առած է այս հրոսակատարութիւնը մաքրելու համար:

ՀԵԼԼԷՆ ԿԱՌԱՎԱՐՈՒԹԻՒՆԸ

ԻՒ ՆՈՐ ՀԱՄԱԺՈՂՈՎԸ

Հելլէն կառավարութիւնը որեւէ տեղեկութիւն չէ ստացած ենթադրել տրուող թէ՛ Արեւելեան խնդիրը վիճարանութեան պիտի դրուի Օսթանտի համաժողովին մէջ:

Այն տարածանութիւնները, որոնց համեմատ վարչապետ Մ. Կուկարին կը պատրաստուի Լօնտոն մեկնելու ուրեմն դեռ կանխահապ են:

ՓԷՀՐԷՆՊԱՆԻ ՅԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ

Պերլինէն կը հաղորդուի. Ռայստակի վերջին նիստերէն միոյն մէջ, Գերման հանրապետութեան վարչապետը Մ. Ֆէհրէնպախ յայտարարած է թէ՛ ձեռնահապ իշխանութիւնները կը քննեն Դաշնակիցներու կողմէ զրկուած վերջնագրին պայմանները:

Իշխանութիւնները ձեռնարկած են խմբաւորելու այն տարրերը՝ որոնք թոյլ պիտի տան նոր Դահլիճին վերջնական որոշումներ տալու:

Մ. ՆԱՀԱՆԳՆԵՐԸ ՀԱՄԱԺՈՂՈՎԻՆ ՄԷՋ

Մ. Նահանգները կիսապաշտօն կերպով ներկայացուցիչ մը պիտի ունենան Գերագոյն ժողովին մէջ ուր պիտի զրկուին Գը. Հալլէյ և Լօնտոնի դեսպանը: Հարվէյի միջոցաւ հասնիլը, Մ. Նահանգները իրենց ներկայացուցիչը պիտի ունենան Համաժողովին մէջ յանձնի Բարիդի դիտարկին և Հատուցումներու յանձնաժողովին մէջ յանձնի Մ. Բօլան Պոլաշէնի:

Գը. Հարվէյը Ուաշինկթընէ մեկնած է արդէն Լօնտոնի համար: Կը ծանուցուի որ Մ. Նահանգները մօտեցու պիտի զրկուին Համաժողովաններու նոր գեկոյց մը՝ ուր մանրամասնօրէն պիտի որոշեն Ամերիկայի պաշտօնապէս մասնակցելու պայմանները յառաջիկայ համաժողովներուն:

ՄԱՅԷՐ ԿԸ ՄԵՐԺԷ ԿԱՌԱՎԱՐ ԴԱՀԼԻՃԸ

Գերման Հանրապետութեան նախագահը Էպէրթ պաշտօն տուած է Բարիդի դեսպան Մ. Մայէրի կազմելու նոր դահլիճը: Մ. Մայէր կացութիւնը քննել և կուսակցութեանց պետերուն կարծիքը առնել յետոյ, մերժած է ընդունիլ այդ պաշտօնը:

Կուսակցութիւններու գիրքը այնքան անստորջ ու անորոշ է որ՝ նոր դահլիճին կազմութիւնը անյաղթելի գծուարութիւններու կը հանդիպի:

ԶԱԹԱԼՃԱՑԻ ՅՈՒՆԱՑ ՎԷՃԱԿ

Պոլսոյ Բ. Դրան կողմէ կազմակերպուած և իրաւապէս օժանդակութիւն գտնող Թրքական հրոսակաւորներ կ'արշաւեն Զաթալճայի հողամասին մէջ գտնուող զինքերուն վրայ ու կը թալանեն և կապաններ յոյն բնակիչները: Այս վերջինները խուճով կը թողուն իրենց հայրենի օճախները:

ՄԵԾ ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆՔ

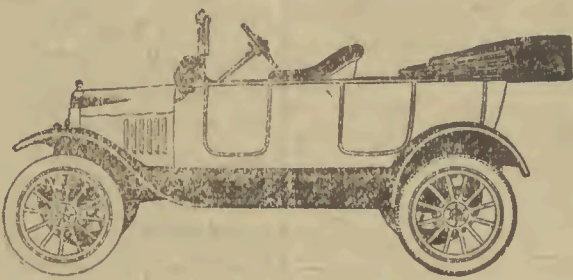
ԼՈՒՎՐԸ

ԵՐԿՈՒՇԱՐԹԻ 3-16 ՄԱՅԻՍ ԵՒ ԵՐԵՔՇԱՐԹԻ

ՐԱՊԷ

Բացարձակօրէն նմանը չտեսնուած դեղչով

ՄԵԿՆՈՒՄԻ ՊԱՏՃԱՌԱՒ

Ս. Սարգիսի ուխտագնացներուն դիւրութեան համար կիրակի առաւօտ կանուխէն 3/4 ժամը անգամ մը երկու օթօժաղիներ (Թիւ 226 և 227) պիտի երթեն իրենց դէպի Մէնէժէն տոմսակները անհատական են, օթօններու մեկնակեալն է Գորաշէնի նաւամատոյցը:

Մանրամասնութեանց համար դիմել կեդրոնատեղին Ֆրանկաց Թաղ Թիւ 148 Պրն. Ս. Սարաֆեանի և կամ Յարէթեան եղբարց ճաշարանը, Եօրկանճը: Լար:

Ամեն օրերու՝ համար ալ օթօժաղի վարձել փափաքողք Թաղ դիմեն Հայ-Հայքի առջև Թիւ 126 և 227 օթօնները (7ական հոգիներ) լիքս:

ՊԱՆԳՈՏԻՐՈՄԱ

(Banco di Roma)

Հիմնուած 1830ից

ԱՆԱՆՈՒՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ—ԴՐԱՄԱԳԼՈՒԽ 150 ՄԻԼԻՈՆ ՅՐ. ԱՄԲՈՂՋԱՊԻՍ ՏՐԱՄԱԴՐՈՒԱԾ—ԿԵԴՐ. ՀՈՈՍ

Բովանդակ իտալիոյ մէջ ունենալով կեդրոններ և Մասնաճիւղեր, ինչպէս նաեւ Հիւսիսային Աֆրիկէի իտալական գաղութներու, Ֆրանսայի, Սպանիոյ, Եգիպտոսի, Ջորիցիոյ, Մալթայի, Կ. Պօլսոյ, Փոքր-Ասիոյ, Սուրիոյ և Պաղեստինի մէջ:

Թղթակիցներ իտալիոյ և արտասահմանի բոլոր հրապարակներուն վրայ, Իգմիթի կեդրոնը կը կատարէ ամեն տեսակ պանքայի գործեր: Գնում և վաճառում քաւալիոյի և արժեթուղթերու: Գուրտներու գանձում: Արժեթուղթերու մթերում: Դրամներու և պանքամաններու առուծախ: Փոխանակագիր իտալիոյ և Արտասահմանի վրայ: Բացում վարկի, պարզ և տօքիւմանով: Կանխավճար պարտքի և արժեթուղթերու վրայ: Մատուցում Ձէքերու, Գորսայի օրտիններ ևայլն, ևայլն:

ՄԱՍՆԱԺՈՐ ՍՊԱՍԱՐԿՈՒԹԻՒՆ ԵՆԱՅՈՂԱԿԱՆ ՄՆՏՈՒԿԻ

Եւանուար 1էն սկսեալ ՊԱՆԳՈՏԻՐՈՄԱ կը վճարէ օտմ. օսկիի և իտալական ու Ֆրանսական ֆրանքի իր քով ի պահ գրուած գումարներուն՝

Տեսօրին 3%

Որոշ պայմանաժամով՝

3 ամիս 3 1/2%, 6 ամիս 4%, 1 տարի 4 1/2 %:

ԼՕՆԺԻՆ

Ամեն ճշտապահ և ամեն ճշգրտեղ թոշուր ժամացոյցներուն, ընդհանրացած և հռչակ համար Անգլիոյ, Ֆրանսայի, Ամերիկայի և Իտալիոյ մէջ: Եւանու և ճաւանի մեջալնեռէ գաւ:

7 ԱՌԱՋՆԱԿԱՐԳ ՄԵԾ ՄՐՇԱՆԱԿ

ԻԶՄԻՐԻ, ԱՐԵՒԳԵԼԱԳՈՍԻ, ԳՕՆԻԱԻ ԵՒ ԿԵԼԻԿԻՈՑ

ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ՆԵՐԿԱՑԱՑՈՒԹԻՒՆ

21 ԻԶՄԻՐԻ ԶՈՒՆԱ ՊԷՏԵՍՏԷՆ 21

Միեկրան ՌՈՒՄԵԱՆ

ՊԱՐԱՋԱՆԴԵՍ-ՆՈՒԱԳԱՋԱՆԴԵՍ

ԹԷՅ-ՊԱՐԱՆՑԻԿ

ՕԺԱՆԴԱԿՈՒԹԵԱՄ Ե. Կ. Բ. Մ.

ՄՐ. ՀԵՐՊԵՐԹ ՈՒԻԹՃՈՒՐ

ԲՆԱԿԱՐԱՆԸ Ի ՊՈՒՐԱՊԱՐ

Զորեքշաբթի, 11 Մայիս 1921

Մուտք Լ. Օ. 2 կանանց համար

» » » 3 արական »

Շոգեկառք Պատմականէ Ժ. 4.15

Տոմսակները կը ծախուին

Ե. Կ. Բ. Մ. 12 Քիւտէ Բօզ

Անկիւ Իսթէրն Ֆրանկաց Թաղ

Դարմանատուն Ուիլիսման Բուլթա

Անապարհցէք ձեր տոմսակները գնել

Մուտքի տոմսակը իրաւունք

կուտայ նուազանգէսին

Թէյին և պարերուն

յուսկուտ անտեղան ծախս չկայ:

ՀՐԱՊԱՐԱԿ

Փոխ էրէր.	526
Լօնտոն	11 40
Բարիդ	23 22/40
Ջուրիցիոյ	75 70/00
Նիւ—Յօրք	47 40
Հաւմ	6 32/40

Թղթաբաժ

Անգլ. օսկի	530
Տօլար	126
Ֆրանք	11 40
Լիւր իտալ.	6 40
Տրախմի	7 11/40
Լէյ	2 6/40
Մարք	2 1/40
Բուլթոն	10/40
Ոսկի	529
Նաքուլէն օսկի	455
Բուլթի	155

ՆՈՒՐԱՏՈՒԹԻՒՆՆԵՐ

Վարչական խորհուրդս ի նպատակ զիջի. Կեդր. Որբանոցի շնորհակալութեամբ ստացած է հետեւեալ նուիրատուութիւնները:

4 Մայիս — 9 Մայիս

Գորաշէնի Ս. Եկեղեցւոյ զանգունակէն Ս. Զատիկի տարի 6,76 ու. Գ.

Միհրան Սուսմանեանէ՝ 10 ու. Տիկին Քաղուհի Մ. Պալապանեանէ՝ 9. Մա.

կարիտ Սթամպոլեանի մահուանը առ. Թիւ փոխան ծաղկեպսակի 10 ու. Գ.

յանձնան վարժարանի սանիթէն Բ. Ե. ռամանայ 12 ու. գումար 38.76 ու. Գ.

Յովհաննէս Գաղապաղեանէ՝ 8 օխտ կանանց ձիթապտուղ:

Ի Դիմաց Վարչ. խորհրդոյ Ազգ. Կեդր. Որբանոցի Գանձապետ

ՍՈՒՐ ԲԱՅԻՌԵԱՆ

ՀԵԼԼԷՆ Ա.Զ. ԵՌԵՎԱՆԻ ԸՆԿ.

Անգրատլանտեան «ԲԵՄԻՍԹՐԱԼԵՍ»

Գիտի մեկնի 12 Մայիս (Ն. Տ.) Հիւրէ. օր Ժ. Ե. Ե. (Կ. Ե.) գէպի՝

ՄԻՏԻԼԻԻ

ԳՕԼԻՍ

և ՎԱՌԱՆ

Ընդունելով ապրանք և ծածրորդ այդ նաւահանգիստներուն համար:

Մանրամասն տեղեկութեանց համար դիմել ընդհ. գործակալներու

ՃՕՆ ԷԼԻԱՅԻՍ և ԸՆԿ.

Բարալէ 217 - Լօքալ Միհրան փաշա

"ԾԱՆՈԹ ԱԶԳԱՅԻՆ ՄԸ"ՆԵՐՈՒՆ ՎՍԵՄ ՆԵՐՁՆՉՈՒՄՆԵՐԸ

Ոճրապատում թերթին արևմտադարձ
թիւին առաջին երկու տառերը
գրաւուած էին «Ծանօթ ազգային»
մը վսեմ ներշնչութեամբը:

Նոյն թերթին հաւատարմի աշխա-
տակիցը, Միւսիւ Ժան Նօէլ հետեւ-
եալ նախաբանով սկսած է յիշեալ սիւ-
նակներու իմաստալից պարունակու
թիւնը:

«Ծանօթ ազգային» մը որ շատ կը
հետաքրքրուի ազգ. անցումներով
և կը սիրէ կարծիք յայտնել այդ մա-
սին, թէեւ բաւական երկայնարան ե-
ղանակով մը, շատ ալ հաճելի չդար-
ձնելու համար իր մտերմութիւնը ա-
նով մանաւանդ՝ որ կը պակսի իրեն
երբեմն ալ մտիկ լնելու և իր խօսակ-
ցին արտայայտուելուն առիթ տալու
ուսիւնները, իր սովորական շատ-
գրութիւններով զարմանք կը յայտնէր
անցեալները թէ՛ Ռամկավար կուսակ-
ցութիւնը ժամանակէ մը ի վեր զգալի
ճիշդ կը թափէր, ամեն զնով խտա-
ցնելու համար իր շարքերը:

Միւսիւ Ժան Նօէլի վերոգրեալ տո-
ղերով սկսուած հրապարակումը կը
վերջանար հետեւեալ հատուածով:

«Իբր ընկերաբանական հարցերէ
մեծ բան չհասկցող, անկարող զըստ-
նուեցայ ճշդիւ թէ ինչ աստիճան
իբրեւացի կրնային ըլլալ խօսակցիս
այս բացատրութիւնները, զորոնք
համառօտեցի հոս, որովհետեւ ճիշտ
ժամ մը տմբող խօսեցաւ ինչ այս
եղանակով, առանց թոյլ տալու ինծի
որ բաւ մըն ալ ես անգաւորեմ խօ-
սակցութեան ընթացքին և կը զոհա-
նամ հազորդաբերով զանոնք իմ ըն-
թերցողներու, ենթացքով, որ կըր-
նան թերեւ բան մը արժեք անոնք
հետաքննին միտքերու համար»:

Յիշեալ երկսիւնեակ համառօտա-
գրութեան և հազորդագրութեան հա-
մար արգարեւ պէտք կ'զգամ Միւսիւ
Ժան Նօէլի յայտնել իմ շնորհաւորու-
թիւնս:

Անոր համար որդիական յոյժ ճար-
պիկ դարձեալով մը կըրցած է հոս-
կըցել իր ընթերցողներուն թէ, իրեն
հանդիպած «Ծանօթ ազգային»ը կա-
տարեալ զրախօս մը, Նոյնքան վայ-
րահալ մը, յաւակնող ամբարտաւան
մը, անտանելի ձանձրախտ մը և ան-
կենցաղազէտ զուլիս արդուկող մըն
էր, առանց սակայն վերագրեալ փա-
ղաքական մակդիրներէն մին կամ
միւսը զործածելու:

Անկարելի է չզարմանալ սակայն
թէ, Միւսիւ Ժան Նօէլ, ինչպէ՞ս ան-
գագար ժամ մը իր զուլիս քերթող
այդ զգուշի արարածին իրեն համար
բան մը չարժող ոչնչաբանութիւննե-
րը, իր «ընթերցողներուն» համար
թերեւ բան մը արժեն» կ'ենթադրէ:
Այսպէս չէ, սակայն, այդ բա-
նին համար զինքը, քանզի անգոյն
խօսակցիներու առաջ մարդ ա'յնպէս
մը կը ջղայնուի երբեմն որ, իր կամ-
քէն անկախ խօսքեր կ'արտաբերէ կամ
տողեր կ'արտաբերէ:

Ես մանաւանդ՝ բնաւ մեղադրանք
մը չեմ խորհիր Պ. Ժան Նօէլի մասին,
քանզի անձնական փորձառութիւնը
ունի իր կրած տաղտուկին, քանի
որ նոյնօրինակ «Ծանօթ ազգային»
մըն ալ ինծի հանդիպեցաւ Զատիկի
օրերուն և ժամէ մը աւելի տանջեց
զիս իր խորիմաստ շանքարոգովը, սա
տարբերութեամբ սակայն որ, Միւսիւ
Ժան բաւ մը իսկ չէ կրցիր տեղաւա-
րել իր խօսակցին մենախօսութեան
ընթացքին մինչև ես իմ խօսակցիս մե
նախօսութիւնը վերածեցի փոխառա-
ցութեան, երբէք չը թոյլատրելով
զինքը որ մէկ խօսքին պատասխանը
չաւած անցնի միւսին:

Արդ, քանի որ մենք կամայ և ա-
կամայ հետեւեցանք Պ. Ժանի մէջքե-
րութեանը, կը յուսանք թէ ինք եւս
բարի պիտի ըլլայ հետեւելու մեր
խօսակցութեան որ տեղի ունեցաւ իմ

և ինծի հանդիպած «Ծանօթ ազգա-
յին»ին միջեւ, հետեւեալ կերպով:

«Կը հասկնամ որ Դաւիթակցական-
ները Հնչակեանները, իբր ընկերվա-
րական կուսակցութիւններ, ջանան
աւրածիլ իրենց ընդգրկած վարդա-
պետութիւնները հասարակական խա-
տերու մէջ, թէեւ ներկայ Ռայ իրակա-
նութեան պառնայնները քաջ գուռ չի
թողուն զուտ ազգայնականութենէ
տարբեր բանի և Հայը պէտք ունի
նայ հայ ըլլալու միայն, իբր հայ ապ-
րելու, իբր հայ զգալու, խորհելու,
գործելու, դիտարկելու որ գոյութեան
այս անկող պայքարին մէջ, սոսկ կամ
նա ձգրութիւնը, վարդապետութիւնը
չեն որ պիտի փրկէին զինք վերահաս
կորուստէն, այլ իր ինքնութեան գի-
տակցութիւնը և զայն պահպանելու
իր ջանադրութիւնը:

Դաւիթակցային շահերու տարբե-
րութիւնները չեն որ վտանգ կ'սպառ-
նան ազգին ապագային, քանի որ այդ
չերտաւորութիւնները գոյութիւն չունին
արդէն իր ծոցին մէջ այն եղանակով՝
որոնցով կը բաժնուին անոնք իրար-
մէ համաշխարհային տարբեր մարդե-
րու մէջ, այլ միեւնոյն դասակարգին
պատկանող խմբաւորութիւններու ազդե-
ցութեան պայքարը և այդ պայքա-
րէն ծնունդ առնող ազգի մրցակցու-
թիւնները:

Բայց, ամէն պարագայի տակ, հե-
տեւորակաւ են անոնք իրենց սկզբ-
բուններուն, և կրնանք ցաւալի զըստ-
նել այս ժամանակավրէժի երկոյթը,
բայց ո՛չ անըմբռնելի:

Պարագան նոյնը չէ սակայն Ռամ-
կավարութեան համար...»

—Ներեցէ՛ք Պ. «Ծանօթ ազգային»
որ, խօսքերիդ մեղրով կտրեմ, մի
անապարէք, որպէսզի զիրար լաւ
հասկնանք:

Կարելի չէ՞ որդե՛ք որ փոխանակ
«ձեռնածուներուն» մէջմէջ տուգիւր
հանելուն նման» նախադասութիւննե-
րը իրարու մէջ աղուցանելու, աւելի
պարզ և աւելի մեկին խօսք, որ-
պէսզի ձեզ խօսն ալ գիւրաւ հասկնայ
թէ ի՞նչ ըսել կուզէք:

Հիմա, Ռամկավարներուն անցնիլէ
առաջ, կրնայի՞ք երկու խօսքով յա-
ցաբերել թէ, ի՞նչ է ըսել ուղածնիդ
Դաւիթակցականներուն և Հնչակեաննե-
րուն մասին:

—Ըսել կուզեմ որ, մեր ազգին ա-
մէն բանէ աւելի զուտ ազգայնական
գաղափարի կառչելու պէտք ունեցած
սոս միջոցին մանաւանդ, յիշեալ եր-
կու կուսակցութիւններուն կողմանէ,
ընկերվարական կամ այլ օտարոտի
վարդապետութիւններու պրօպագան-
տը, ո՛րքան անձան նոյնքան ցաւալի
վտանգ մըն է:

—Լաւ, դուք իբր «ազգային» ան-
ցուդարձերով անտաքքորուող ծանօթ
ազգային» ի՞նչ դարման խորհած էք
այդ ցաւալի վտանգէն ազգը զգու-
շացնելու համար:

—Ես և ինձ նման, մտածողներս
խորհեցանք հայ ժողովրդին ոչ կու-
սակցականներէն միութիւն մը կազ-
մել:

Այդ միութեան նպատակը պիտի
ըլլար, զերծ որեւէ կուսակցական ազ-
տոտ պայքարէ, կանգնած ազգայնա-
կան հողի վրայ, հետաքրքրուիլ ազգ.
հարցերով և թոյլ չը տալ որ սոս կամ
նոս կուսակցութիւնը յանդգնի հայ
ժողովրդին ճակատարարովը խաղալու:

Թաղողեցանք կազմակերպել այդ
միութիւնը, որուն վարչ. ժողովին ա-
տենապետը ըլլալու պատիւը ինծի
վիճակեցանք...

—Գովելի ձեռնարկ, հիմա ու-
րեմն...

—Ներեցէ՛ք որ խօսքս աւարտեմ:
Մեր նորակազմ միութեան վարչական
ժողովին մէջ սպրդեցան երկու երի-
տասարդներ որոնք ամէն տեսակ

առաքինութիւններով օժտուած
են և այս պարունակը իրենց արժանա-
վայել պատճառներով մեր միութե-
ան իբր բերանը նկատեցին և ա-
նով սկսան կուսակցութիւններուն վը-
րայ յարձակում գործել, միշտ իրենց
արժանավայել ոճով Թիւեալներուն
այս ընթացքը վնասեցուց միութեան
բոլոր անդամները որոնք բոլորովին
ուժացան անկէ, հետեւաբար միութե-
անը քայքայուեցաւ այդ երկու
սիւղորներու երեսէն:

—Ցաւալի պարագայ մըն է ասի-
կայ, սակայն չէք խորհիր թէ...

—Ոչ մէկ բան չեմ խորհիր, ինծի
համար միակ յոյս մը կար և այդ ալ
ոչ կուսակցականներու կազմակեր-
պուիլն էր, քանի որ ասոր մէջ ևս
անյաջողութեան մատնուեցանք, այլ-
ևս կարծես թէ այս ազգին սե ճա-
կատագիրն է ինքնակոչ կուսակցու-
կաններու ձեռք արդուիլ:

—Մի յուսահատի՛ք Պ. «Ծանօթ
ազգային», հաւատք ունեցէ՛ք մեր ժո-
ղովրդին կենսունակ ոյժին որ օր մը
յազթութիւն պիտի տանի, զինքը
խորխորապէս առաջնորդող բաղախըն-
դիրներու վրայ Հիմա շարունակեցէ՛ք-
նիք կը հաճիք, ի՞նչ էք ձեր ըսել ու-
զածը Ռամկավարներու մասին:

—Այո՛, պարագան տարբեր է ը-
սած էի Ռամկավարութեան համար:
Ոնոր սկզբունք մը, նոր վարդապետու-
թիւն մը չէ որ կը բերէ ան հայ ժո-
ղովուրդին ծոցը, և իր ձեռնարկը
ճշգրտէն կը պատշաճի ընթացքին մի-
սիւնարական այն բրգակախաղներ-
ուն, որոնք կուզան քրիստոնէութիւն
քարոզել ժողովուրդի մը որ քրիստոն-
եայ է արդէն... որուն Եկեղեցին
միակն է իր տեսակին մէջ իբր հնա-
դարեան հիմնադրութիւն... Այս պայ-
մաններուն մէջ, նորութիւն մը չէ
որ Ռամկ. կուսակցութիւնը կը բերէ
հայ ժողովուրդին, և պէտք չունի ան
այդ տեսակետէն դառ առնելու ուրի-
շէն, ըլլալու համար ինչ որ է արդէն
խակապէս...»:

—Ի պատիւ Ռամկ. կուսակցու-
թեան կը յայտնէք թէ նոր սկզբունք
մը, նոր վարդապետութիւն մը չէ որ
կը բերէ ան հայ ժողովուրդին ծոցը»:
Ամիս մը առաջ Ռամկ. գործիչ Պ. Գ.
Փափաղեան հետեւեալ օրինակով բա-
ցատրեց այդ պարագան:

Նաւի մը ըսպելի ջուրը կը հատնի,
նաւորդներ օրերով ծարաւ կը մնան,
առաջին հանդիպած նաւին նշանացի
կը հասկնան իրենց անուշ ջուրի
պէտքը, փոխադարձ իրենց նշան կը
արուի զոյլերնին ծով նետել և լե-
ցնել անուշ ջուրով, իրօք որ ջուրս.
պառ նաւորդներ կ'անգիտանային բո-
լորովին թէ՛ իրենց նաւը Ամազոն
գետին բերանը կը գտնուէր այդ պա-
հուն:

Ուստի Միսիւնարներուն օրինակը
բնաւ չպատշաճիր Ռամկավարներու
ընթացքին, անոր համար որ Ն. Անոնք
հայ ազգին զաւակներն են ոչ թէ
զրսեկներ, 2. իրենց վարդապետու-
թիւնը և սկզբունքը օտարոտի չեն
այլ զուտ ազգային:

Գաղով ձեր այն կարծիքին թէ
ժողովուրդը պէտք չունի սորվելու
ինչ որ է արդէն, շատ արտառող կը
գտնեմ զայն Այդ կը նշանակէ ու-
րեմն թէ, քանի որ մենք քրիստոն-
եայ ենք, այլևս քարոզիչի պէտք
չունինք, աւելորդ են քրիստոնէու-
թիւնը զօրացնող, ամրապնդող և լու-
սաբանող քարոզներ, բանախօսու-
թիւններ և վիճաբանութիւններ:

Եթէ այս ամէնը անհրաժեշտ կը
նկատէիք մանաւանդ այնպէսակ ժա-
մանակներ երբ արդէն օտարոտի գա-
ղափարներով սնած միսիւնարներ և
անոնց արբանեակները մեր ժողո-
վուրդը իր եկեղեցիէն ուժացնելու
ջանքեր չէին խնայիր, ինչո՞ւ ուրեմն
Ռամկավար և Ազգայնական ուսուցու-
մը և բրգակախուտ անհրաժեշտ չէք
նկատիր, երբ մանաւանդ օտարոտի
և «ցաւալի» սկզբունքներով մոլոր-
եալներ հայուն ազգային աւանդու-
թիւնները, բարքերը և ինքնութիւնը
այլանգակելու ջանք չեն խնայիր:
Վ. Ս.

Ազգային Անցուդարձ

Գրիգոր Մելգոնեանի կտակի մասին
անցեալ օր թերթիս մէջ հրատարա-
կած էինք յօդուած մը. այդ կտակի
մասին հետեւեալ անգեկութիւնը կը
կարգանք «Ժ. Զայնը»ի մէջ:

Եզրպատարակ հանգուցեալ Գրիգոր
Մելգոնեանի, իր եղբոր՝ Պ. Կարապետ
Մելգոնեանի միջոցաւ ազգին նուիրած
մօտ 300000 անգլ. ոսկիի գումարը
անձնապէս ժառանգելու համար, տեղ-
ւոյն Շէրիի գատարանին առջև դառ
բացած է Մելգոնեաններու եղբորոր-
դին՝ Պ. Արթուրի Մելգոնեան:

Այս մասին Եզրպատարակ մեր ստա-
ցած թղթակցութիւնը պիտի հրատա-
րակենք վաղուան թիւով, բայց այժ-
մէն չենք կրնար մեր խորին ցաւը չի
յայտնել ազգին այս տաղնապալի շըր-
ջանին թէ՛ բարոյապէս և թէ՛ նիւ-
թապէս զայն հարուածելու ձգտող
այսպիսի ձեռնարկի մը համար, որուն
կ'աջակցի եղբր Առաջնորդարանի հաշ-
ւեքնչութեան պաշտօնը վարող ազ-
գային մը, ստանձնելով Մելգոնեան
եղբորորդիին փոխանորդութիւնը դա-
տարանին առջև:

—Առաջնորդարանէ կ'հաղորդուի.
—Առաջնորդ Սրբազանը Ս. Զատիկի
աւթիւ շնորհաւորական հեռագիր մը
յղած ըլլալով Ամեն. Ս. Պատրիարքի,
ի պատասխանին Ն. Ս. իւր ջերմագին
շնորհակալութիւնները և եղբայրական
սիրոյ զգացումները յայտնած է մաս-
նաւոր նամակաւ մը:

—Առաջնորդ Սրբազանը ընկերակ-
ցութեամբ Պ. Միհրան Սվազլիի երէկ
այցելեց Ամերիկեան ընդհ. հիւպատոս
Մ. Գորթիի և անսկզբութիւն մը ու-
նեցաւ Ազգային Որբանոցի փոխադ-
րութեան խնդրոյն կարգադրութեան
մասին:

ԹԵՂԵՆԵԱՆ ՓՈՆՏ

(Թաւանի սպաննից)

Ուշագի ազգայիններու նուիրա-
տուութեանց ցանկը:

Տիրաք:	Ղր.	Տր.
Միհրան Լ. Ս. Նաղարեան	300	
Մկրտիչ Քէհեան	200	
Ենովք Գաղապեան	100	10
Ստեփան Ս. Գունտուրաճեան	15	
Մեղքոն Եղաղապեան	15	
Պողոս Թահմիսեան	100	
Թարութիւն Մարտիրոս	100	
Ստեփան Թովմասեան	100	
Սարգիս Ե. Գիւղէլեան	100	
Մամատ Թովմասեան	100	
Կարապետ Նաղարեան	10	
Մկրտիչ Աւետեան	10	
Զարգարիս Սարգիսեան	10	
Կարապետ Մէսճեան	10	
» Օհանեան	10	

» Եղաղապեան	50
Թարութիւն Ստեփանեան	50
Թովմէփ Եհաննիսեան	50
Թարութիւն Սարգիսեան	50

Գեորգ Գեորգեան	5
Խաչատուր Թորգոմեան	5
Գաւրիկ Արապեան	5
Մարտիրոս Ագիտարեան	5
Գեորգ Միքայէլեան	5
Միհրան Եղաղապեան	5
Սարգիս Փարմազարեան	5
Արմենակ Փաւստեան	5
Տիգրան Երեմիսեան	5
Աւագիլ Ասատուրեան	5
Գուրգուս Գուրգուս	5
Թակոյր Սաղաւազեան	100

Մարտիրոս Գեորգեան և միւսն	50
Վերել 150 տրախմիէն	100 ծախ-

ուած և մեզի յանձնած են 9 ոսկի,
որով կ'մնայ 50 տրախմի և ոսկի:

2350

Նախարկ գումար

9850

ՀԱՅ ԶԱՅՆ

Տէր և Տնօրէն. — Ս. Կէպէլեան

Բաժնեկիս տարեկան 800

Հասցէ փոստարկ 26 Առաւել